

АНОТАЦІЯ

Петрик І. В. Інноваційний розвиток соціо-еколого-економічних систем України та регіонів. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка». – Донецький державний університет управління Міністерства освіти і науки України, Маріуполь, 2021.

У дисертаційній роботі теоретично узагальнено та запропоновано нове вирішення наукової та прикладної проблеми щодо інноваційного розвитку соціо-еколого-економічних систем України та регіонів – обґрунтовано теоретичні положення, розроблено науково-методичні підходи, методи і науково-практичні рекомендації.

У роботі науково обґрунтовано об'єктивну необхідність і доцільність дослідження інноваційного розвитку країни і регіонів як соціо-еколого-економічних систем, процеси в яких мають першочергове значення для сталого розвитку в глобалізованому світі.

Узагальнено теоретичні засади розвитку соціо-еколого-економічних систем країни та регіонів, доведено роль і значущість їх інноваційної складової. На основі систематизації положень теорії інноваційного розвитку та сучасних наукових концепцій, отримав розвиток понятійний апарат в рамках предметного поля дослідження. Так, уточнено теоретичний зміст поняття соціо-еколого-економічної системи країни та регіонів з акцентом на її взаємопов'язаних і взаємозалежних підсистемах та їх елементах, а також властивостях, зокрема інноваційності. Інноваційні зв'язки в підсистемах та між ними є підґрунтям для розвитку. Під інноваційним потенціалом запропоновано розуміти сукупну здатність суб'єктів науково-інноваційної сфери використовувати всі наявні ресурси для продукування, по перше, власне потенціалу – інноваційних знань, по-друге – тієї його частини, яка реалізується в інноваційній продукції і результує інноваційну діяльність, у зв'язку з чим соціо-еколого-економічна система та її підсистеми мають таку властивість, як інноваційність з певними її характеристиками.

Інноваційність соціо-еколого-економічної системи запропоновано розуміти як її здатність сприймати та використовувати інноваційний потенціал, зокрема певну частину, реалізуючи його як соціальні, економічні та екологічні інновації за рахунок створення зв'язків інноваційного характеру, відповідно до інституційно регульованих відносин, формуванню яких сприяє інноваційна інфраструктура, що зумовлює прогресивні зміни її стану як комплексної, так і складових підсистем, та надає можливість визначати ці зміни за певним переліком показників. Враховуючи це, інноваційний розвиток соціо-еколого-економічної систем країни і регіонів слід розглядати як позитивну динаміку реалізованих у соціальній, економічній та екологічній підсистемах інновацій, яка оцінюється за рівнем інноваційності, при цьому такий розвиток має бути збалансованим щодо підсистем, що є стратегічним імперативом.

Для оцінювання інноваційного розвитку соціо-еколого-економічних систем країни та регіонів науково обґрунтовано підхід до виокремлення серед значної кількості статистичних показників таких, що характеризують інноваційний потенціал, та показників результативності його використання, а саме інноваційності таких систем та їх підсистем. Рекомендовано обрану сукупність показників, які є об'єктом вітчизняної статистики, використовувати як вихідні дані для визначення рівня інноваційності соціо-еколого-економічної системи регіонів. Для порівняння інноваційного розвитку України з іншими країнами перелік показників сформовано з таких, що використовуються в міжнародній статистиці, зокрема європейській.

Удосконалено науково-методичний підхід до оцінювання інноваційності соціо-еколого-економічної системи як комплексної на рівні країни та регіонів. Алгоритм є таким: визначення переліку інтегральних та їх одиничних показників; збір вихідних даних та їх аналітичне обґрунтування; розроблення математичного апарату для розрахунку комплексного, інтегральних та одиничних показників; розрахунок одиничних показників; розрахунок інтегральних показників; розрахунок комплексного показника; визначення рівня комплексного показника за його градаціями.

Одиничні показники є стимуляторами і розраховуються як відносні. При розрахунку дев'ятнадцяти показників інноваційності підсистем країн за еталонні значення використано найкращі дані за країнами-членами ЄС. Щодо дванадцяти показників підсистем регіонів запропоновано певний математичний апарат з використанням даних вітчизняної статистики. Інтегральний показник розраховано як середнє геометричне, а комплексний – як середнє арифметичне значення інтегральних. Рівень комплексного показника оцінювали за п'ятьма градаціями (від незадовільного до високого). Комплексний показник інноваційного потенціалу запропоновано визначати за п'ятьма показниками як середнє геометричне.

Встановлено, що інноваційність соціо-еколого-економічної системи України знаходиться на задовільному рівні, близькому за значенням до Болгарії та Греції, але нижчому, ніж в інших країнах-членах ЄС. Такий стан інноваційності соціо-еколого-економічної системи України зумовлений її станом в регіонах. Доведено, що за комплексним показником інноваційності майже всі регіони мають низький рівень інноваційного розвитку, а Донецька область – незадовільний (однак значення наближено до верхнього порогового). Лідерами по низхідній є Тернопільська, Чернівецька, Рівненська області. Останні місця поділили Донецька та Луганська області. Виявлено, що показник інноваційності економічної підсистеми всіх регіонів має нижче значення. Визначено групи регіонів, у яких більш інноваційною є соціальна або екологічна підсистеми. Встановлено, що значення комплексного показника інноваційного потенціалу майже в усіх регіонах є значно більшим за їх інноваційність. Отримані результати становлять інформаційно-аналітичне забезпечення щодо визначення траєкторії інноваційного розвитку соціо-еколого-економічних систем регіонів і України.

Розроблено концепцію інноваційного розвитку соціо-еколого-економічних систем країни та регіонів з визначенням взаємопов'язаних рівнів – теоретико-методологічного, науково-методичного та прикладного. Результати систематизації та узагальнення теоретичних засад інноваційного розвитку,

основою яких є аналіз теорії інновацій, концепції неоінституціоналізму, теорії економічного розвитку, концепції сталого розвитку, теорії управління та теорії систем, уточнення теоретичного змісту понять, таких як соціо-еколого-економічна система країни та регіонів, її інноваційний потенціал, інноваційність, інноваційний розвиток, зумовили формулювання фундаментальних положень теоретико-методологічного рівня. Науково-методичний рівень містить пов'язані між собою елементи, створені за рахунок удосконаленого методичного підходу та інструментарію з оцінювання інноваційності соціо-еколого-економічних систем країни й регіонів, їх інноваційного потенціалу, при використанні яких, на засадах розрахунку сукупності запропонованих та науково обґрунтованих показників, формується інформаційно-аналітичне забезпечення щодо рівня інноваційного розвитку системи в цілому та її підсистем, що дозволяє науково обґрунтувати пріоритети. Концептуальні положення прикладного рівня базуються, по-перше, на використанні встановлених пріоритетів у стратегіях, програмах, планах, проектах розвитку на державному та регіональному рівнях, по-друге – на удосконаленні механізмів їх реалізації.

Підхід до визначення пріоритетів базується на поетапному врахуванні щодо кожного регіону рівнів інноваційності соціальної, екологічної та економічної підсистем, обґрунтованого вибору з них найбільш проблемних, в тому числі серед їх складових показників з розподіленням останніх на групи з певним рівнем (незадовільний, низький, задовільний) і з наступною рекомендацією щодо їх підвищення.

Відповідно до запропонованої моделі визначення цілей та узгодження стратегій різних рівнів, на засадах сформованих груп показників інноваційності підсистем визначаються довгострокові, середньострокові та короткострокові стратегічні пріоритети, за якими формуються стратегічні цілі щодо інноваційного розвитку економічної, соціальної та екологічної сфер у Стратегіях розвитку регіонів, наразі до 2027 року. З урахуванням встановлених для регіонів стратегічних пріоритетів вибудовуються операційні цілі, зокрема в

Програмах регіонального розвитку, планах, проєктах як взаємоузгоджених документів. Встановлено, що наразі загально стратегічно важливими для регіонів є розвиток інтернет-інклюзії – для інноваційності соціальної сфери, проблема утилізації відходів – для екологічної, використання відновлювальних джерел енергії – для економічної сфери як інноваційно-енергоєфективної. Показники інноваційності соціо-еколого-економічних систем регіонів та їх підсистем необхідно також враховувати в Державній стратегії регіонального розвитку, Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності, яку наразі схвалено на період до 2030 року. Моніторинг запропонованих показників інноваційності сприятиме підвищенню ефективності реалізації прийнятих стратегій.

Отримали розвиток організаційні засади формування регіональної співпраці в рамках громадської платформи як головного суб'єкта інноваційної інфраструктури, основна діяльність з використанням якої спрямована на формування ефективних інформаційно-комунікаційних зв'язків між владою, наукою і бізнесом – усіма, хто зацікавлені в інноваційному розвитку соціо-еколого-економічної системи регіону, зокрема на засадах екосистемного, крос-секторального підходу та смарт-спеціалізації у певних галузях економіки, що дозволяє в стратегічному вимірі управляти ресурсами регіону, використовувати всі їх види в механізмі трансформації знань в інноваційний продукт.

Створення громадських платформ на регіональному рівні забезпечить соціальний, екологічний і економічний ефект. Соціальний ефект полягає в створенні умов для збереження життя і здоров'я громадян, екологічний – навколишнього середовища, економічний – збільшенні бюджету та доходів від підвищення ефективності реалізації інноваційного потенціалу завдяки скоординованій взаємодії влади, науки та бізнесу в інноваційних процесах на користь територіальних громад. Суспільна значимість від таких платформ полягає в активізації інноваційної діяльності в соціальній, екологічній і економічній сферах на засадах формування інноваційної свідомості громад.

Розрахунками економічного ефекту доведено доцільність запропонованих рекомендацій для регіонів і України в цілому.

Практичне значення одержаних наукових результатів підтверджено їх впровадженням у діяльність Департаменту економіки Донецької облдержадміністрації, Інституту проблем ринку та економіко-екологічних досліджень Національної академії наук України, Громадської організації «Інновації та соціально-економічні ініціативи», ТОВ «Нові теплотехнології», а також у навчальний процес Донецького державного університету управління Міністерства освіти і науки України.

Ключові слова: інноваційний розвиток, соціо-еколого-економічна система країни та регіонів, інноваційний потенціал, інноваційність системи, сукупність показників, науково-методичний підхід, методика оцінювання, комплексний показник, аналітичне забезпечення, концепція інноваційного розвитку, стратегічні пріоритети, механізми.

ABSTRACT

Petryk I. V. Innovative development of socio-ecological-economic systems of Ukraine and regions. – Qualifying scientific work on the rights of the manuscript.

Thesis for a Doctor of Philosophy Degree in the specialty 051 «Economics». – Donetsk State University of Management, Ministry of Education and Science of Ukraine, Mariupol, 2021.

The dissertation theoretically summarises and proposes a new solution to the scientific and applied problem of innovative development of socio-ecological-economic systems of Ukraine and regions, namely, the theoretical positions have been substantiated, scientific and methodical approaches, methods, and scientific and practical recommendations have been developed.

The objective necessity and expediency of researching the country and regions' innovative development as socio-ecological-economic systems, the processes that are of paramount importance for sustainable development in a globalised world, have been scientifically grounded.

Theoretical principles on the country and regions' innovative development as socio-ecological-economic systems, the role and significance of the innovation component country and regions' innovative development as socio-ecological-economic systems have been summarised. Therefore, the theoretical meaning of the socio-ecological-economic system in the country and regions has been clarified, emphasising its interconnected and interdependent subsystems and their composition and properties, particularly innovation. It is the innovative connections in the subsystems and between them that form the basis for development.

It has been proposed to understand the innovative potential of the total ability of the subjects of the scientific and innovative sphere to use all available resources. Thus, first of all, to create the potential itself – innovative knowledge, and secondly, innovative products, and, as a result, the socio-ecological-economic system and its subsystems that contain innovativeness with specific characteristics.

The innovativeness of the socio-ecological-economic system has been proposed to be understood as its ability to perceive and use the innovative potential, particularly a specific part, realising it as social, economic and environmental innovations by creating innovative links following the institutionally regulated relations. Those links are formed by the innovative infrastructure, which leads to progressive changes in its state, both complex and constituent subsystems, and makes it possible to determine these changes according to a specific list of indicators. Considering this, the innovative development of the socio-ecological-economic system of the country and regions ought to be considered a positive dynamic of innovations implemented in the social, economic and environmental subsystems, which is assessed by the level of innovation. In contrast, such development is balanced in terms of subsystems and is a strategic imperative.

To assess the innovative development of socio-ecological-economic systems of the country and regions, there is an approach to distinguishing among a significant number of statistical indicators that characterise the innovation potential and performance indicators of its use, namely its innovativeness systems and their subsystems. It is recommended to use the selected set of indicators, which are the object of national statistics, as initial data for determining the innovativeness level of the socio-ecological-economic system in the regions. By comparing the innovative development of Ukraine with other countries, the list of indicators has been formed from those used in international statistics, including European one.

The scientific and methodological approach to assessing the innovativeness of the socio-ecological-economic system as a complex at the country and regions level has been improved. The algorithm is as follows: determining the list of integrated and their unit indicators; a collection of initial data and their analytical substantiation; development of mathematical apparatus for calculation of complex, integral and unit indicators; analysis of unit and integrated indicators; calculation of a complex indicator and its gradations level.

Individual indicators are stimulants and are calculated as relative. The best data for EU member states were used to calculate nineteen indicators of innovativeness

subsystems of countries with twelve indicators of regions subsystems for reference values. A certain mathematical apparatus using statistical data of national statistics has been proposed regarding individual subsystems of regions. The integral exponent is calculated as the geometric mean, and the complex as the arithmetic mean of the integrals. The level of the complex indicator was assessed by five gradations: from unsatisfactory to high. It is proposed to define the complex indicator of innovation potential on five indicators as a geometric mean.

It has been proved that the innovativeness of the socio-ecological-economic system of Ukraine is at a satisfactory level, close in importance to Bulgaria and Greece but lower than in other EU member states. This innovativeness state of the socio-ecological-economic system in Ukraine is due to its state in the regions. It has been explained that almost all regions have a low level of innovative development, and Donetsk Oblast is unsatisfactory (however, the value is close to the upper threshold). The leaders in descending order are Ternopil, Chernivtsi, Rivne Oblasts. Donetsk and Luhansk Oblasts shared the last places. It has been found that the indicator of innovativeness of the economic subsystem of all regions is lower. Groups of regions have been identified in which the social or ecological subsystem is more innovative. The obtained results are information and analytical support for determining the trajectory of innovative development of socio-ecological and economic systems of the regions and Ukraine. It has been established that the value of a comprehensive indicator of innovation potential in almost all regions is higher than their innovativeness.

The concept of innovative development of socio-ecological-economic systems of the country and regions has been developed with the definition of interconnected levels – theoretical-methodological, scientific-methodical and applied. The results of systematisation and generalisation of theoretical principles of innovation development, based on the analysis of innovation theory, the concept of neo-institutionalism, the theory of economic development, the idea of sustainable development, management theory and systems theory, clarification of theoretical content of concepts such as socio-ecological-economic system, its innovative potential, innovativeness, innovative development, led to the formation of

fundamental provisions of the theoretical and methodological level. The scientific and methodological level contains interconnected elements created by improving the methodological approach and tools for assessing the innovativeness of socio-ecological-economic systems in the country, regions, their innovation potential. By applying the approach mentioned above, based on the calculation of a set of proposed and scientifically sound indicators, information and analytical support are formed on the level of innovative development of the system as a whole and its subsystems. This allows to substantiate priorities and determine the innovation trajectory scientifically. Conceptual provisions of the applied level are based, firstly, on the use of established preferences in strategies, programs, plans, development projects at the state and regional levels, and secondly, on improving the mechanisms of their implementation.

The approach to setting priorities is based on the gradual consideration of the innovativeness levels in social, environmental and economic subsystems for each region, identifying the most problematic ones, including among their components with the distribution of the latter into groups with a certain level (unsatisfactory, low, satisfactory) recommendation for their increase.

Following the proposed model of goal setting and coordination of strategies in different levels, based on the formed groups of indicators in subsystem innovation, long-term, medium-term and short-term strategic priorities have been determined by 2027. Considering the strategic priorities established for the regions, operational goals have been set, particularly in the Regional Development Programs, plans projects as mutually agreed documents. It has been found that currently, the development of Internet inclusion is of general strategic importance for the regions – for social innovativeness, the problem of waste disposal – for the environment, the use of renewable energy sources – for the economic sphere as innovative and energy-efficient. Indicators of innovativeness of socio-ecological-economic systems of regions and their subsystems have to be included in the State Strategy for Regional Development, the Strategy for the Development of Innovation, which is currently approved for the period up to 2030. Monitoring the proposed innovativeness indicators will help increase the effectiveness of the implemented strategies.

The organisational principles of forming regional cooperation within the public platform as the main subject of innovation infrastructure, the principal activity of which is aimed at creating adequate information and communication links between government, science and business – all those interested in innovative development of the socio-ecological-economic system in the region, in particular, based on the ecosystem, cross-sectoral approach and smart specialisation in specific sectors of the economy allows in a strategic dimension to managing regional resources, use all their types in the mechanism of transforming knowledge into an innovative product.

The creation of civic platforms at the regional level will ensure social, environmental and economic effects. The social impact is to provide conditions for the life and health of citizens, environmental – the environment, economic – increase the budget and revenues from the efficiency of innovation through coordinated interaction of government, science and business in innovation processes for the benefit of local communities. The social significance of such platforms lies in the intensification of innovation in the social, environmental and economic spheres as the formation of innovative consciousness of communities. Calculations of the economic effect prove the feasibility of the proposed recommendations for the regions and Ukraine.

Their introduction confirms the practical significance of the obtained scientific results into the activities of the Economics Department of Donetsk Regional State Administration, the Institute of Market Problems and Economic-Ecological Research of the National Academy of Sciences of Ukraine, NGO «Innovations and Socio-Economic Initiatives», LLC «New Heat Technologies», Donetsk State University of Management.

Key words: innovative development, the socio-ecological-economic system of the country and regions, innovation potential, system innovativeness, set of indicators, scientific-methodical approach, evaluation methodology, complex indicator, analytical support, innovative development concept, strategic priorities, mechanisms.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Статті у періодичних наукових виданнях інших держав, які входять до Організації економічного співробітництва та розвитку та/або Європейського Союзу

1. Diatlova V., Diatlova Yu., **Petryk I.**, Hutareva Yu., Zubro T., Tyshchenko O. Innovative development: model and evaluation method in the context of integration processes. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*. 2021. Vol. 43. №. 1. P. P. 161–171 (0,9/0,45 ум. друк. арк.). URL: <https://ejournals.vdu.lt/index.php/mtsrbid/article/view/2197> [Index Copernicus, WoS].

Особистий внесок: обґрунтовано інноваційний розвиток країни як соціо-еколого-економічної системи, методичний підхід до оцінювання інноваційності для кожної підсистеми, розраховано показники.

2. Diatlova V., **Petryk I.** National innovative system: modern scientific approaches to its formation. *International Journal of New Economics, Public Administration and Law*. 2019. № 2(4). P. 28–37 (1,2/0,6 ум. друк. арк.). URL: http://ijoness.esy.es/myfiles/arhiv_journals/2019/2/2019_2__3.pdf.

Особистий внесок: узагальнено сучасні наукові підходи до формування національної інноваційної системи, обґрунтовано необхідність використання екосистемного підходу, зокрема крос-секторального, цифрових технологій.

Розділ у монографії

3. Diatlova V., **Petryk I.** Sustainable development: methodical approaches and key indicators of assessment. *Детермінанти сталого розвитку економіки: міжнародна колективна монографія* / Під заг. ред. д.е.н., проф. Храпкіної В.В., д.ю.н., проф. Устименка В.А. Київ: Інтерсервіс, 2019. С. 160–170 (0,7/0,35 ум. друк. арк.). ISBN 978-617-696-983-9. URL: <http://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/17816>.

Особистий внесок: проаналізовано проблеми оцінювання рівня сталого розвитку територій, застосовувані методичні підходи та методи, ключові показники для країни.

Статті у наукових фахових виданнях України

4. Дятлова В.В., Петрик І.В. Сучасні підходи до розвитку відновлювальної енергетики як складової інноваційної економіки України. *Економіка і організація управління*. 2019. № 2(34) С. 20–27 (0,9/0,45 ум. друк. арк.) URL: <https://doi.org/10.31558/2307-2318.2019.2.2>.

Особистий внесок: встановлено структуру первинної енергії та з відновлюваних джерел, визначено тенденції, обґрунтовано підходи до розвитку інноваційної економіки на засадах державно-приватного партнерства.

5. Diatlova V., **Petryk I.** Strategic approach to renewable energy development: EU experience. *Центральноукраїнський науковий вісник. Економічні науки*. 2019. Вип. 2(35). С. 9–19 (1,0/0,5 ум. друк. арк.) URL: [https://doi.org/10.32515/2663-1636.2019.2\(35\).9-19](https://doi.org/10.32515/2663-1636.2019.2(35).9-19) [Index Copernicus].

Особистий внесок: сформульовано цілі, показники розвитку енергетичної сфери ЄС, обґрунтовано стратегічний підхід до відновлюваних джерел енергії, переваги їх використання для соціо-еколого-економічної системи.

6. Дятлова В.В., **Петрик І.В.** Розвиток понятійно-категоріального апарату в сфері інноваційної діяльності регіону. *Менеджер: Вісник Донецького державного університету управління*. 2018. № 2(79). С. 14–21 (0,6/0,3 ум. друк. арк.). URL: <http://ojs.dsum.edu.ua/index.php/manager/article/view/120> [Index Copernicus].

Особистий внесок: запропоновано визначення поняття «інноваційний потенціал регіону» на засадах узагальнення трактувань, виокремлено його складові, визначено механізм управління інноваційним розвитком.

7. Дятлова В.В., **Петрик І.В.** Інноваційний потенціал економіки: методичний підхід до оцінки та групування регіонів. *Держава та регіони: Науково-виробничий журнал. Серія «Економіка та підприємництво»*. 2018. № 1(100). С. 106–112 (0,65/0,35 ум. друк. арк.) URL: http://www.econom.stateandregions.zp.ua/journal/2018/1_2018/18.pdf [Index Copernicus].

Особистий внесок: надано аналіз методичних підходів до оцінки та визначено інноваційний потенціал економіки регіонів України та його результативність, проведено групування регіонів.

Праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації

8. Petryk I. Legal support of innovative development in Ukraine. *Modern problems of economy and business: materials of the X International scientific and practical conference* (Kiev, October 29, 2020). Kiev: NAU, 2020. P. 58–60 (0,25/0,25 ум. друк. арк.).

9. Маліч Л.А., **Петрик І.В.** Інтеграція України в європейський простір: перешкоди та позитивні наслідки. *Стратегічний потенціал державного та територіального розвитку: матеріали IV міжнародної науково-практичної конференції* (м. Маріуполь, 9 жовтня 2020 р.). Маріуполь: ДонДУУ, 2020. С. 296–298 (0,2/0,1 ум. друк. арк.).

Особистий внесок: проаналізовано соціально-економічні аспекти інтеграції, позитивні наслідки та перешкоди.

10. Петрик І.В. Цифровізація економіки як головний чинник інноваційного розвитку України. *Менеджмент, маркетинг, підприємництво: проблеми та перспективи розвитку: збірник тез наукових робіт учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції* (м. Одеса, 13 червня 2020 р.). Одеса: ГО «Центр економічних досліджень та розвитку», 2020. С. 21–24 (0,25/0,25 ум. друк. арк.).

11. Петрик І.В, Калиниченко К.Ф., Дятлова В.В. Роль міжнародних організацій в інноваційному розвитку України. *Сучасні проблеми глобалізаційних процесів в світовій економіці: матеріали XII міжнародної науково-практичної конференції* (м. Київ, 11 листопада 2019 р.) Київ: НАУ, 2019. С. 75–78 (0,3/0,1 ум. друк. арк.).

Особистий внесок: визначено роль, цілі та функції міжнародних організацій в інноваційному розвитку країн, особливості їх діяльності в Україні.

12. Петрик І.В. Роль та особливості інноваційної інфраструктури. *Стратегічний потенціал державного та територіального розвитку: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Маріуполь, 9–10 жовтня 2019 р.). Маріуполь; Кривий Ріг: Вид. Р.А. Козлов, 2019. С. 343–345 (0,25/0,25 ум. друк. арк.).

13. Petryk I., Diatlova V. Sustainable development: main features and adaptation to the national conditions in Ukraine. *Соціально-економічні проблеми сучасності*: матеріали III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (м. Маріуполь, 31 травня 2019 р.). Маріуполь: ДонДУУ, 2019. С. 137–142 (0,3/0,15 ум. друк. арк.).

Особистий внесок: обґрунтовано національні особливості реалізації принципів концепції сталого розвитку в Україні, надано аналіз міжнародних методик та показників.

14. Петрик І.В. Основні положення сучасної теорії інновацій. *Економіка сьогодення: актуальні питання та перспективи розвитку*: матеріали науково-практичної конференції (м. Миколаїв, 26–27 квітня 2019 р.). Херсон: Видавництво «Молодий вчений», 2019. С. 54–58 (0,25/0,25 ум. друк. арк.).

15. Дятлова В.В., **Петрик І.В.** Системний підхід в управлінні інноваційною сферою економіки. *Системний аналіз в управлінні: Міжгалузеві дослідження*: матеріали всеукраїнської наукової конференції (м. Київ, 23 квітня 2019 р.). Київ: Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2019. С. 10–14 (0,3/0,15 ум. друк. арк.).

Особистий внесок: обґрунтовано системний підхід в управлінні інноваційною сферою, структуру системи, механізм регулювання діяльності.

16. Петрик І.В. Роль інноваційного потенціалу у розвитку промислових регіонів України. *Актуальні проблеми зовнішньоекономічної та інноваційної діяльності в умовах інтеграційних та глобалізаційних процесів*: матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Маріуполь, 25 жовтня 2018 р.). **Маріуполь**: ДонДУУ, 2018. С. 249–253 (0,25/0,25 ум. друк. арк.).

17. Петрик І.В. Особливості інноваційної моделі розвитку регіонів. **Стратегічний потенціал державного та територіального розвитку**: матеріали II Міжнародної наук.-практ. конференції (м. Маріуполь, 4–5 жовтня, 2018 р.). Маріуполь; Кривий Ріг: Вид. Р.А. Козлов, 2018. С. 343–346 (0,25/0,25 ум. друк. арк.).

18. Петрик І.В. Основні властивості регіону як складної соціально-економічної системи. *Фінанси, підприємництво та облік: національні особливості та світові тенденції*: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 7 квітня 2018 р.). Київ: ГО «Київський економічний науковий центр», 2018. С. 49–51 (0,2/0,2 ум. друк. арк.).

19. Петрик І.В. Управління сталим розвитком у сфері промисловості. *Стратегічний потенціал державного та територіального розвитку*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Маріуполь, 3–4 жовтня 2017 р.). Маріуполь; Кривий Ріг: Вид. Р.А. Козлов, 2017. С. 336–339 (0,25/0,25 ум. друк. арк.).

*Публікації у наукових виданнях України, що додатково розкривають
результати дослідження*

20. Петрик І.В. Інноваційна діяльність в Україні: сучасні тенденції, проблеми, заходи з активізації. Молодий вчений: Науковий журнал. 2019. № 4(68). С. 510–516 (0,8/0,8 ум. друк. арк.) [Index Copernicus].

21. Дятлова В.В., **Петрик І.В.**, Попов А.Д. Міжнародні організації: особливості діяльності та вплив на розвиток України. *Актуальні проблеми економіки та управління: зовнішньоекономічні, інноваційні та фінансові аспекти*: збірник наукових праць за матеріалами круглого столу (м. Маріуполь, 22 травня 2019 р.). Маріуполь: ДонДУУ, 2019. С. 47–56 (0,45/0,15 ум. друк. арк.).

Особистий внесок: обґрунтовано вплив міжнародних організацій на інноваційний розвиток, організаційно-правові форми співробітництва, реалізацію проєктів ООН в Україні.